

ปัญหาการรวบรวมพยานหลักฐานของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน

พันตำรวจโท มานะ เมาะช่วย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PROBLEMS OF THE COLLECTION EVIDENCE OF ALLEGED
OFFENDER AT THE INQUIRY PROCESS

Pol.It.Col. Mana Pochauy

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491643

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการรวบรวมพยานหลักฐานของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน
โดย พันตำรวจโท มานะ เผาะช่วย
สาขาวิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

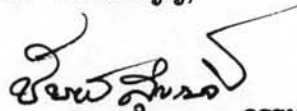

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดิพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโยภาส)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชัชชม อรรถภิญโญ)

..... กรรมการ
(พล.ต.ต. ชัชวาลย์ สุขสมสิทธิ์)

มานะ เผาะช่วย : ปัญหาการรวบรวมพยานหลักฐานของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน
(THE PROBLEMS OF EVIDENCE COLLECTION OF THE ALLEGED OFFENDER AT THE
INQUIRY PROCESS) อ. ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร. ปาริณา ศรีวินิชย์, 123 หน้า

การสอบสวนเป็นกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อการค้นหาความจริงในคดีอาญาชั้น
เจ้าพนักงาน ซึ่งการค้นหาความจริงจะต้องเป็นไปตามหลักการรับฟังความทุกฝ่าย ดังนั้น การดำเนิน
คดีอาญาในชั้นก่อนฟ้องพนักงานสอบสวนจึงต้องรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับความผิดที่ถูกล่าหามมากที่สุดทั้งพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดและเพื่อพิสูจน์ความ
บริสุทธิ์ของผู้ต้องหา ไม่ใช่รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ให้เห็นความผิดของผู้ต้องหาเพียงอย่างเดียว
ทั้งนี้ เนื่องจากในชั้นสอบสวนย่อมถือว่า ผู้ต้องหายังเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทที่วางหลักการดำเนินคดี
อาญา แม้ปัจจุบันจะมีการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๑ และ
มาตรา ๑๓๔ เพื่อให้มีการรวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน แต่พบว่าปัจจุบันการ
รวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายผู้หาดยังมีอุปสรรคข้อขัดข้องในการบังคับใช้ ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นหลักการ
ใหม่ที่แตกต่างจากแนวปฏิบัติเดิมของพนักงานสอบสวน และมาตรา ๑๓๑ ก็เป็นเพียงหลักทั่วไปของการ
สอบสวนเท่านั้น การจะรวบรวมพยานหลักฐานใด ๆ ยังเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวน นอกจากนี้
ข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย ระเบียบ คำสั่ง ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ยังไม่สอดคล้องกับหลัก
กฎหมายที่ได้แก้ไขใหม่ ตลอดจนยังมีปัญหาด้านระบบงานและทัศนคติของพนักงานสอบสวนที่ไม่เปลี่ยนแปลง
ไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอีกด้วย

ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมและปรับปรุงกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ให้มีความชัดเจน
ส่งเสริมให้ผู้ต้องหาเสนอพยานหลักฐานของตนในชั้นสอบสวนตามหลักการรับฟังความทุกฝ่าย รวมทั้ง
ยกระดับสถานภาพและบทบาทพนักงานสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานกึ่งตุลาการ เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิ
ของผู้ต้องหาอย่างเต็มที่ตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวน

สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

4786304834 : MAJOR LAW

KEYWORD : PROBLEMS / EVIDENCE / INQUIRY PROCESS

MANA POCHAUY (THE PROBLEMS OF EVIDENCE COLLECTION OF THE ALLEGED OFFENDER AT THE INQUIRY PROCESS : THESIS . ADVISOR : DR. PAREENA SRIVANIT , 123 pp.

An inquiry is a process of collection of evidence to search for the truth at the pre-trial stage. The process of search for the truth should be conducted harmoniously with the *audi alteram partem* or 'hear both sides' rule. Therefore, to proceed a criminal case, an inquiry official should gather all kinds of evidence in order to learn the facts relating to the alleged offence, whether they are the evidence to prove guilt or to prove innocence of the alleged offender. An inquiry should not gather only those evidence to prove the alleged guilty, since at this stage the alleged is presumed innocent.

In 2004, Section 131 and Section 134 of the Criminal Procedure Code were amended in which the evidence of the alleged offender side should be collected at the inquiry stage. This research, however, found that there remain problems of evidence collection of the alleged offender at the inquiry process. This is because the amendment drawn from a new principle which is different from the traditional approach of the inquiry official. Section 131 only lays down the general principle but the implementation still depends largely on the official's discretion. The research also found that certain regulations and orders of the Royal Thai Police, as well as the officials' practice and attitudes, have yet been amended to comply with the amendment.

Consequently, there should be an amendment and improvement of the laws, regulations and orders to allow the alleged offender to submit his or her evidence at the inquiry stage according to the rule of hear both sides in order to upgrade both status and role of inquiry official to be a quasi-judicial officer, and to better protect the rights of the alleged offender at the inquiry stage.

Field of Study : Laws..... Student's Signature Mana
Academic Year : 2006..... Advisor's Signature Pareena

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์และความช่วยเหลือพร้อมให้คำปรึกษาจาก อาจารย์ ดร. ปาริณา ศรีวินิชย์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้การแนะนำและให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด จึงขอกราบขอบพระคุณ มา ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญญไพศาลรองศาสตราจารย์ อาจารย์ ดร. ชัชชม อรรถมภิญญ์ และพลตำรวจตรี ชัชวาลย์ สุขสมจิตร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุกท่านได้สละเวลาให้คำแนะนำ ทำให้ผู้ศึกษาประทับใจ ในความรู้ที่มอบให้ ความมีเมตตาและกำลังใจทำให้ผู้ศึกษาเกิดความมุ่งมั่นจนทำให้งานครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

ในโอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวที่ให้กำลังใจ และการให้การสนับสนุนมาโดยตลอด และขอขอบคุณเพื่อนทุกคน ที่ได้มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตลอดจนขอขอบคุณ คุณพัฒนพงศ์ ทับสุวรรณ ที่ช่วยจัดรูปเล่มให้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ข้าพเจ้าหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงจะมีประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และขอมอบคุณประโยชน์ให้กับผู้ที่มีส่วนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
๑.๒ สมมุติฐาน.....	๔
๑.๓ วัตถุประสงค์.....	๕
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย.....	๕
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๕
๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย.....	๖
บทที่ ๒ แนวความคิดและทฤษฎีของกระบวนการยุติธรรม.....	๗
๒.๑ แนวความคิดของกระบวนการยุติธรรม.....	๗
๒.๑.๑ การอำนวยความสะดวกยุติธรรม.....	๑๓
๒.๑.๒ แนวความคิดทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม.....	๑๓
๒.๑.๓ แนวความคิดทฤษฎีกระบวนการตามกฎหมาย.....	๑๓
๒.๒ ระบบการดำเนินคดีอาญา.....	๑๕
๒.๒.๑ ระบบไต่สวน.....	๑๕
๒.๒.๒ ระบบกล่าวหา.....	๒๐
๒.๓ ระบบการสอบสวนคดีอาญาของไทย.....	๒๕
๒.๓.๑ พัฒนาของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	๒๕
๒.๓.๒ การสืบสวนและการสอบสวนตามกฎหมายไทย.....	๒๙
๒.๔ แนวความคิดการรวมรวมพยานหลักฐานในคดีอาญา.....	๓๖
๒.๔.๑ หลักการรับฟังความทุกฝ่าย.....	๓๖
๒.๔.๒ หลักการสันนิษฐานความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลย (Presumption of Innocence).....	๓๙
๒.๔.๓ หลักการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาได้รับทราบและเข้าใจข้อหา อย่างชัดเจน.....	๔๒

หน้า

๒.๔.๔	หลักต้องรับฟังพยานหลักฐานของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน.....	๕๔
๒.๔.๕	หลักการผลัการภาระการพิสูจน์แก่โจทก์ (Burden of Proof).....	๕๗
๒.๔.๖	หลักการรับฟังข้อเท็จจริงจนสิ้นสงสัยและยกประโยชน์แห่ง ความสงสัยให้แก่จำเลย.....	๕๘
๒.๕	เปรียบเทียบหลักการตรวจสอบในคดีอาญากับหลักความตกลงในคดีแพ่ง.....	๖๐
บทที่ ๓	หลักการรวบรวมพยานหลักฐาน ในชั้นก่อนฟ้องของต่างประเทศฟ้อง.....	๖๒
๓.๑	กระบวนการดำเนินคดีอาญาของสหรัฐอเมริกา.....	๖๒
๓.๑.๑	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมของสหรัฐอเมริกา.....	๖๓
๓.๑.๒	ขั้นตอนการดำเนินคดีอาญาชั้นก่อนฟ้อง (Pre-trial).....	๖๖
๓.๑.๓	สิทธิของผู้ต้องหาในชั้นก่อนฟ้อง.....	๘๐
๓.๒	กระบวนการดำเนินคดีอาญาของฝรั่งเศส.....	๘๔
๓.๒.๑	ระบบการดำเนินคดีอาญาของฝรั่งเศส.....	๘๔
๓.๒.๒	ผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญาของฝรั่งเศส.....	๘๕
๓.๒.๓	ขั้นตอนการดำเนินคดีอาญาชั้นก่อนฟ้อง (Pre-Trial) ของฝรั่งเศส.....	๘๙
๓.๒.๔	สิทธิของผู้ต้องหาในชั้นก่อนฟ้อง.....	๙๑
บทที่ ๔	วิเคราะห์และรวบรวมปัญหา.....	๙๔
๔.๑	ปัญหาสาเหตุพนักงานสอบสวนไม่รวบรวมพยานหลักฐานของผู้ต้องหา.....	๙๔
๔.๒	ปัญหาในข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการรวบรวมพยานหลักฐานและทฤษฎี สนับสนุน.....	๑๐๐
๔.๒.๑	ปัญหาข้อกฎหมาย.....	๑๐๐
๔.๒.๒	ปัญหาการขาดนำแนวคิดและหลักการของกฎหมายมาบังคับใช้.....	๑๐๓
๔.๓	ปัญหาระเบียบ ข้อบังคับและการปฏิบัติหรือระบบงานสอบสวน.....	๑๐๙
๔.๓.๑	ปัญหาระเบียบ ข้อบังคับ.....	๑๐๙
๔.๓.๒	ปัญหาการปฏิบัติหรือระบบงานสอบสวน.....	๑๑๐
บทที่ ๕	สรุปและเสนอแนะ.....	๑๑๑
๕.๑	บทสรุป.....	๑๑๑
๕.๒	ข้อเสนอแนะ.....	๑๑๗
	รายการอ้างอิง.....	๑๒๐
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	๑๒๓